

SPINOZA KRING SOEST

Tweede bijeenkomst Ethicaleesgroep

Miriam van Reijen

23 januari 2015

Boek 1 "God"

Waardeoordelen:

Er zijn 3 niveau's:

1. Objectief: het regent
2. Subjectief of zintuigelijk: de muziek is mooi. Dit betekent echter: *ik* vind de muziek mooi. Smaken verschillen.
Dit is goed of kwaad: dit is geen universele optiek, want het hangt af van je persoonlijke mening. Bijv. oorlog. Het hangt ervan af aan welke kant je staat. De een zijn dood is de ander zijn brood. Er wordt gezegd dit of het, maar er wordt bedoeld: ik.
3. Relatief: Ethische uitspraken, zoals: het is verkeerd.

Wetenschappelijke objectieve werkelijkheid is totaal niet zoals de werkelijkheid is. De menselijke kennis is ontoereikend. Een wetenschapper maakt een keuze hoe hij er tegen aan kijkt, maar dat is nog geen bewijs van de werkelijkheid.

Spinoza zegt hierover dat ieder kiest naar wat zijn hersenen aangeven. Daarmee doe je een beroep op het onbewuste om iets te verklaren. Er is echter een verschil in iets waarnemen/ervaren en iets verwoorden. Je kunt n.l. een en hetzelfde op twee manieren ervaren/beschrijven.

Miriam verwijst naar blz 54 eerste regel. Hoe kunnen mensen al die rare dingen geloven. Spinoza wil dat verklaren. Filosofie is tenslotte zoeken naar de oorzaak van iets, iets willen verklaren. Hij doet dat m.n. in het TTP, waarin hij een onderscheid maakt tussen religie en

SPINOZA KRING SOEST

politieke filosofie.

Religie is nodig als mensen niet in staat zijn om te filosoferen.

Tegenwoordig kun je de mensen indelen in:

1. Agnosten → gelovigen
2. Atheïsten → ongelovigen
3. Ietsisten → mensen die geloven dat er iets is.
4. Op de vraag of er bij Spinoza sprake is van een geloofsbeleving verwijst Miriam naar haar boek "het vlees is sterker" en naar het boek: "Christus en het heil van de onwetenden".

Verder wijst ze ons op het verschil tussen:

het grootste goed = besef verbonden met groter geheel
en

het hoogste goed: samen met anderen beleven.

Volgens Spinoza is de wijze mens een sociaal wezen.

Eigen belang is geen kortzichtig eigen belang, maar dat waar anderen meegenomen worden.

Dit is een maatschappelijk gebeuren dus een welbegrepen eigen belang. Het kan zelfs een vorm aannemen van altruïsme. Een voorbeeld hiervan is Scrooge, die eerst een vrek is, dus kortzichtig eigen belang, maar dan tot inzicht komt dat het beter is om goed voor anderen te zijn. Ook dit is eigen belang, want het levert een eigen bevrediging op, maar het eigen belang ligt nu ergens anders. Dit is altruïsme.

We gaan nu over naar boek I over "God"

Niet alleen boek I gaat over God, de hel Ethica gaat over God.

Iets heeft onderdelen nodig om te zijn wat het is. Het uitdijende heelal moet materie hebben.

Spinoza heeft het over de echte God en lost het probleem: Als God almachtig is, waarom liet hij dan Auschwitz toe, als volgt op: Hij haalde goed en kwaad van God af. Daar bemoeide God zich niet mee. De God van Spinoza heeft geen vrije wil. Hij valt samen met de natuurwet. Hij lost ook de vraag op: "wat was er voor God?" doot zijn causa sui: God is oorzaak van zichzelf.

SPINOZA KRING SOEST

Stelling 11 gaat over wat wel en niet bestaat.

Niet bestaan is afwezig zijn. Je kunt een arm missen. Dan is die afwezig. Er waren oorzaken dat die arm er niet is bv. een ongeval of aangeboren. Als je de oorzaak ziet van iets dat niet bestaat, snap je het. Als je de oorzaak kent, kun je effectief maatregelen nemen.

Daarom bestaan er ook geen wonderen. Ook geen medische wonderen. Dat is toevlucht nemen tot onwetendheid.

23 januari 2015

Gonny Pasman - Sackers